

«Къабарты-Малкъар Республиканы физический культураыны бла спортуу сыйлы къуллукчусу» деген махтауу атны атаууну юсюнден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны

УКАЗЫ

Къабарты-Малкъар Республиканы физический культураыны бла спортуу айналыуыга къошкан улуу кюшлери ючюн былагъа «Къабарты-Малкъар Республиканы физический культураыны бла спортуу сыйлы къуллукчусу» деген махтауу атны атауу: **Алиев Андор Абуевиче** – «Къабарты-Малкъар Республиканы спорт жаны бла хазырлау арасы» къырал казенный учреждениисы эркин тутушудан къырал теренерине **Бриллиан Навыканы жашы Хусеинге** – Черк муниципальный округу «Комплекс сабий-жаш тѣло спорт школы» муниципальный учреждениисы теренерине-преподавателине. **Малухов Мухаддин Даутовиче** – Бахсан муниципальный району билим берую сабийге къошакъ билим берген «Олимпиада резервни специализацияланган сабий-жаш тѣло спорт школы» муниципальный учреждениисы директоруна. **Алиев Нисалай Даутовиче** – Шаталы шахар округу билим берую сабийге къошакъ билим берген «Футболдан олимпиада резервни специализацияланган сабий-жаш тѣло спорт школы» муниципальный учреждениисы теренерине-преподавателине.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы **А. КАНОКОВ** Нальчик шахар, 2012 жылда 17-чи августа, №119-УТ

Банк

Юй сатып алырга – женгил кредит

Иш хакъларын Сбербанкны карткасына бла алыууагырга бу финанс учреждение кючлеу жетир сатып алырга кредитни беру жаны бла измелени женигирик этил бардады. Аны КъМР-де бѣлоиюно пресс-службасы билдиргенге кѣре, сый ол адамлары алау кѣр дитин алырга заксаларын кеслерини шик жерлеринден окуяна кетмей беричра онглары барды. Аны ючюн иш хакълары банкны карткасына бла тѣлеген

предприятияны энци хар бири бла махемени специалисти ишлерди. Шындого дер былай амал бла кредит картын, машина неда кеси сыйган зат сатып алырга кредитни заявкасын бериге да он болгъанды. Алдоун да, зарванчы, башында айткъанчы, бергенден сора энди адам банка жаланди бир кере келилди – ахчаны алырга.

Бизни корр.

Социальный жумушла

Соцпакетми огъесе компенсациямы?

Россейни Пенсия фондуну КъМР-де бѣлоиюно къырал учрежденианы льготник ахалы алыр ючюн, социальный жумушланы наборун унамай эсе (бѣлтур неда андан да алгъа) эмда 2012 жылда бѣлоиюно оюнуун торлендирги мураты жокъ эсе, 1-чи октябрде дерни Пенсия фонду бѣлоиюно билдир кереклиси жокъ-ду. Социальный жумушланы наборун (набор социальный алырга сыймегенни юсюнден заявление бир кере бериледи эмда льготник кесини оюнуун торлендиргинчи, ол алайлы къвалды.

2009 жылдан башлап соцпакетни унамуун жоругу тышка айланганды. Алгын жын сайын заявление жазарга керек болгъан эсе, энди уа бир кере жазды тамамды. Алай бла Пенсия фонду органдарына льготникке эки кезиуде келирге кереклиде: алгъа соцпакетте эркилик биринчи кере чыкъган кезиуде, «унамагъанла» социальный неда аны бир кесинден артка кыйтардыр сыйген кезиуде.

2011 жылдан бери социальный жумушланы набору, алгынча, экиден угъай, юк кесектен болгъанын белгилегер керекди. 2012 жылда биринчи апрельден башлап соцпакетни толу багъасы хар ай сайын 795 сом 88 капекди, ол санда: – врачны (фельдшерный) ре-централени кѣре инвалид сабийлени медицина болушуну стандартларына тийишлиликте керекли дарман препаратла, медицина магъананы тутхан издилгала, аладан сора да, багъарга жаралуу энчи аз-азыкъ продуктла бла жал-чытър ючюн, 613 сом бериледи; – медицина кѣргѣзтуулго болгъан кезиуде бек къыйынча саналгъан ауруларына профилактика этигун бардыр муратда санаторий-курорт муратда бѣлоиюнон путъагъа 94 сом 83 капек бериледи; – шахарга жуукъ жерде те-

мир жол транспорт бла, андан сора да, шахара аралы транспорт бла бакъдырыкъ жерине хакъсыз барырга эмда артка кыйтаргырга 88 сом 5 капек бериледи. Лыттик быладан къаысысиз да ахалы неда аха эквивалентде алырга болуукъ-ду. Федеральный льготник алгын бир кезиуде ичинде дарманла эмда санаторий-курорт багъауага путъагъа беруюно кесигенде, лыттал алынуу юсюнден оюну эте туруп, дарманла эмда путъагъа алырга унамай къыйган эсе, энди уа аны, хакъ кылай эсе эсе да аны кѣре, социальный жумушланы наборуну медицина кесегини бирин неда экисин да бирча алмай къыргъа онгу барды.

Федеральный льготникке – граждандары федеральный бюджетни ырыскысындан хар ай сайын аха тѣлеу тохташдырылгъан къауумларында. Ала быладыла: Улуу Ата журт урушка къатышканды (инвалид), инвалидге саналгъан гражданды, ол санда инвалид сабийле, башха урушлагъа къатышкан ветеранла, концлагерлерни акъылбагыкъ болмагъан жасирлер, бокъдан кезиуде Пеннградда жашагъаны, Улуу Ата журт урушда жоюлган (илген) ветеранланы эмда башха урушлагъа къатышкан ветеранла-ны юйорлерини илерини, аладан сора да, радиацияны бла техногенный катастрофаланы къыйынлыклары жетген гражданды.

Бусагъатда Къабарты-Малкъарда федеральный льготникле 19 минт 33 адам болдыла. 2012 жылда социальный жумушланы наборун алырга унамай, аны аха эквивалентде 19374 адам алды.

РФ-ни Пенсия фондуну Къабарты-Малкъар Республикада бѣлоиюнон пресс-службасы.

КЪОНАКЪ АЛДУ

Ата-бабаларыны жерлери бла танышдыла

Бу кюнде Къабарты-Малкъарга Тюркде, Сирияда, Иорданияда черкес диаспораланы жаш тѣло келечилери къонакъгъа келип турадыла. Политика, жамауат иш, илму, бизнес бла керешген жашланы бла къызланы жолочулукъларын СНГ-ны къыралларыны ишлери жаны бла Федеральный агентство (Россотрудничество) кырагъанды. Бу программа тыш къыраллада политика, жамауат, илму бла керешген жаш адамлары Россей Федерация бла танышдыруу жаны бла РФ-ни Президентини былтър 19-чу октябрде къабыл этилген 1394-чо номерли Указына тийишлиликде жарышдырылганды.

Тыш къыраллы жерлешлерибиз Россейде он кюн турулукъдула. Биринчиден, ала Москвада болгъандыла. Ала къыраллы ара шахарыны правительствоу эмда юйор эм жаш тѣло политика жаны бла департаментни кулукъчулары, Россотрудничество оюнуучулары бла тобешгендиле. Дагъыда Сирияны, Иорданияны, Тюркни РФ-де посольстволарында да болгъандыла; музейге, Третьяковский галереягъа, Кремльге да баргъандыла.

Къабарты-Малкъарда да алагъа сейир программа хазырланганды. Тонен КъМР-ни Башчысы Арсен Канокво, республиканы Парламентини Жаш тѣло палатасы, жаш правительствоу бла официальный тобешиледе болгъандыла, ала Миллет музейни кѣрмюно бла шагъарейленгендиле. Бокон да республиканы промышленный эм эл молк предприяттиларында да болгъандыла. Къонакъгъа Къабарты-Малкъарны айдат жерлерин да кѣргѣзторюкюнде - тамбла ала Эльбру районуна барлыкълары белгилевди.

КъМР-ни Башчысы Арсен Канокво, жаш адамла бла тобешуюно ача, республикада тыш къыраллы жерлешлерибиз бла байланышкъла кырауа, ата-бабаларыны журтларына кыйтаргырга сыймегенге болушукъ берюу жаны бла къаллай жумушла топтурулгъанларыны юслеринден

Онган солгъа: Арсен Канокво бла Леонид Ехов.

айтанды. Ол билдиргенча, КъМР-де тыш къыраллы жерлешлерибиз бла байланышкъла кырауу жаны бла улуу правулу-норматив база барды. Черкес диаспора бла бирге культура, илму, билим берюу жаны бла жумушла тамамланганды. Быйыл тѣрт жоюге жуукъ ата журтлубуз КъМР-де солугъандыла. Къабарты-Малкъар къырал университети, усталаны усталыкъларын эсдюрюу жаны бла институтуна департаментланы ала тилге юйретиу бла курсла бардыла.

Былтър а вузгъа Сириядан жоюге жуукъ студент охуугъа киргенди. Быйта да бирге Тюркден, Иорданиядан, башха тыш къыраллада КъМР-де 300-ге жуукъ студент охууды. «Аладан бирлери билим алгъандан сора, мында къалып, ише киредиле», - дегенди Арсен Канокво. Тобешюу ишакъ халда баргъанды. Жаш адамлары Арсен Каноквоха со-

руулары кѣп эдиле, аланы асламы визала хазырлау, Россейде охуугъа сыймегенге кыстага берюу, Сирияда къызгъадан ачыгъан бир журтлукъларыгъа болушуу бла байланы эдиле.

Биринчи болуп Мухаммед Кардаш сѣлешгенди. Ол Москвада 4-5 кюн тургъанларын, анда магъаналы тобешиле болгъанларын да айткъанды. Россейге келирге сыйген черкесилеге ге визаланы беруюно жорукъларын жумуштаргъа болуукъмууд деп соргъанды. Ага жууап берѣ, КъМР-ни Жамауат эмдин организациаланы ишлери жаны бла къырал комитетини башчысы Борис Паутов бу проблема Россейи эмда тыш къыралларына ларында келишимле бла байланы болгъанын чертгенди.

Акъры 2-чи бетгеде. Суратны Руслан МАМИЕВ алгъанды.

БАЙЛАМЛЫКЪЛА

Унутулмазлыкъ жолоучулукъ

Къыздан татар халкыны жаш тѣлюсюно 22-чи битеудини форуму бардырылганды. Ага Къабарты-Малкъардан Нальчик шахары жаш тѣло арасыны ичиси Динара Водахова бла республиканы «Жаш тѣлюно проблемаларыны институтуна» жамауат биригуюно келечиси Азамат Азубекво къатышкандыла.

Бу кюнде ала бла тобешюу болганды. Ала бизге билдиргенчи, бу ишни Татарстан Республиканы «Идел-миллет-культура арасы» кырагъанды. Жолоучулукъгъа уа жаш адамлары тѣлеу диаспораны бизде «Туған теп» миллет-культура арасы жаббергенди. Бу иште улуу къошумчулукъну КъМР-ни Жамауат эмда дин организациаларыны ишлери жаны бла къырал комитет этгенди.

Халарга кѣре, форуму программа-сы бек улуу эди. Кеслерини тегинери не бла жашагъанларын билди муратда Къызанга Россейи жер-жерлеринде, Кытайда, Къазастанда, Украинада, Белоруссияда жашагъан жоз бла

Азамат Азубекво бла Динара Водаикха Саида Савченкогъа Къыздан халар айтдыла.

Жарым адам баргъан эдиле, Азамат Азубекво бу жыыйынуу баш магъанасы татар халкъ къалай жашагъанын, адет-тѣрени къалай сакъланганын, тилни къалай айнаыханын ачыкълау эди, дегенди.

Бери кѣлгенле кѣллерин алырга форуму курагъаныла кылдан келген-ни алмай кѣрешкендиле. Татарстанда миллет ашарыкъладан башлап театр, музыка, бийик искусствоно башха тюрлюлерни, билим берюу къылай этюдордиле.

даражада болгъанларын кѣргѣзгендиле. «Мени анда бу бурнунгу халкыны юсюнден кѣп зат билгенме. Буларги «дунда битеу» татарларына Ата журтлары. Сейирлик эстеримле болгъан жерге эжурсиягъа баргъанбыз. Ары тобешген, халкыны деменили тарыхън туурабызгъа келтиргенбиз. Бахсан жеринг – бирлени тыпър ташлары, атылып тургъан темирле – минг минг жыл мындан алгъа жашап кетген тѣлюни адырлары. Кыскасы, жерде букъ охуна – магъаналы», деп халарлаганды Азамат.

Динара Водаикха да жолоучулугуно юсюнден айткъанды: «Мени атам къабартлыкълары, анам а татарларды. Ары барып келени менде ол житигили, этюдорлоу бла да сау дуниягъа белгили миллетни къаны болгъанын ачыкъ севгенме.

Форуму чеклеринде тюрлю-тюрлю ирилле, дин жаны бла ағылтыуу ишле, белгилли адамла бла тобешиле да бардырылгандыла. 2013 жылда анда Универсиадада этерикди да, аны форуму комитетини келечилери да бизге ол улуу къыйметти болгъан эришлени кесирлерин айткъанды. Биз Къызанда Европада охунда бек белгилли мекитден биринде болгъанбыз. Аны арлулугу айтып-айтамазды. Къабарты-Малкъарда «Туған теп» миллет культура арасыны предодатели Саида Савченко черткенди, бизни республикада тюрлю-тюрлю миллет культуралары айнаытугъа, аланы адет-тѣрелерин сакълуугъа аслам эс бурунды. Татарлары мында аз эсетле да, къырал жанынаны тутуш хакъы кѣргенле, мамыр, жарыкъ жашуу этюдордиле.

ГЕРИЙЛАНЫ АСИТ. Суратны МАМАИЛАНЫ Алий алгъанды.

Фестиваль

Эм кючлюлени сайлау барады

Нальчикде «Спартак» стадионда «Кавказ оюна» спорт фестивалы республикалы кезую болганды. Ага регионну шахарлардан бла районлардан кеслеринде эришлеле хорлагъан спортсменле къатышкандыла.

Фестивальны къууачыны халда ачылууна КъМР-ни Правительствоу башчысыны орунбасры Тембулат Эрков, спорт туризм эм курортла жаны бла министр Аслан Абузов, Олимпияданы чемпиону Асланбек Хуштов, Нальчик шахарны эркин орунбасры Анжела Долова, Къабарты-Малкъарда спортну ветеранлары эм башхала келгендиле. Эришлеле баш судьялыкъ спорт, туризм эм курортла жаны бла министрни орунбасры Хачим Мамагов этгенди.

Концерттен эм байракны кѣтюргенден сора, спортну онсегиз тюрлюсюнден эришлеле башлангандыла. Шахматлада Чамат Гедрагов, стоп теннисде Кантемир Сибенов бла Ирина Битюккая хорлагъандыла. Эм сейирлик а бел баудан тутуп тутушудан, аурулыкъ кѣторюдену бла канатны тартыудан эришле эдиле. Тутушуда кеслерини категорияларында Азамат Гегтежев, Рустам Иванов, Рустам Бегидов, аурулыкъ кѣторюде уа Асланбек Ошрово къыткъандыла. Канатны тартыуда Урван району командасына жетген болмагъанды, экинчи жерге Терк, ючюнчюге уа Черк райондан командада чыкъгъанды. Эм иги садакъчыгъа Жирсон Шажакхов саналганды. Барындан да терк а Хулчаланы Алим бла Евгений Петухова чапкъандыла.

Хорлагъанна барысы да кубокла, мадайкала, грамотала эм аха бла сауыалангандыла.

КъМР-ни Спорт, туризм эм курортла министрствосуна пресс-службасы.

Жетишим

Занкишиланы Казбек - биттюрросей эришуюно чемпиону

Бу кюнде бизге къууач халар келгенди. Черк району Отавар Жемтала элденд Занкишиланы Казбек дзододан биттюрросей эришуюно биринчи жерни алгъанды.

Красноярскдеги турнирге бизни къыралдан, Монголиядан, Узбекистандан, Таджикистандан, Таджикистандан юч жюзден аслам спортсмен келгенди. Бу эришюу дзодочулуга Олимпиададан сора бек магъаналыланды. Аны бла Бразилиуда 2016 жылда болуукъ жангы Олимпияда кезуу башланды. Ол сабабден аны бизни жерлешибиз хорлагъаны бек къууандарды. Казбек спортну халкъла аралы устасын, Россейи жыйымдык командасына киреди. Бусагъатда ол Социде жаруу эти жыйылуларда, РФ-ни отузуну сентябрде болуукъ чемпионатына хазырлана турады.

БЕЗЮЛАНЫ Залина. Черк району жер-жерли администрациясыны пресс-службасы.

Байрамгъа хазырлануу

Белгилли жырчыла да келликдиле

Кѣп бармай Къабарты-Малкъар кесини ырызлыгына бла Россейи сананы киргенли 455-жыллыгына атагъан империятыла башланаркъыдыла. Аланы санында концертте да кѣлдюле. Ага шахарыбызны майдан ирилле. Жаша театрда да болгъаркъыла бармай ирилле. Алагъа хазырлануу алгъаркъыдан охуна барды.

Сентябрны биринчи эки кюнюнде Нальчикни къонакълары, шахарыла да сабийлени, урушну бла урунуу ветеранларыны «Эстафета» атлы ансамблини, республиканы артистлени концертлере къвар онг табарыкъдыла. Арт жылдада россияли эстраданы, тыш къыралладан келген белгилли жырчылары, жыр къауумлары да чакъырдыла бизде белгилленген байрамлагъа. Быйыл да ол тѣре бузулмагъа ушайды. Алыкъ аланы аттары белгилли тоюлдю. Алай, хар замандаха, бизни къырауучуно къонакълы ырыз этерле деп ушанбабиз.

Бизни корр.

Билдирюу

КТО-ну нызамы тохтатылганды

РФ-ни Къоркъуусулукъну федеральный службасыны КъМР-де Управленийисы башчысыны къуллугун бол-жакъ халда топтургъан И.К.Капушевни буйругуу бла 22-чи августа эртенликде 8 сагъатда Бахсан муниципальный району бир кесигенде кыйрилген терроризмге къажуу операция тохтатылганды.

Исламий элини Эльбурская, Бѣгэжукъво орамларыны, Шомларов эм Мира перелюкъланы чеклеринде; – Дугубугей элини Бахсан, Набережная, Тамбиев орамларыны эм Куашев перелюкъланы чеклеринде; – Дугубугей элини Коково, Гагарин, 400-жыллыкъ орамларыны эм Къыбурун перелюкъланы чеклеринде; 2006 жылда 6-чы нарда къабыл кѣрилген «Тероризмге къажуу керешюу юсюнден» Федеральный законгын тийишлиликде РФ-ни Къоркъуусулукъну федеральный службасыны КъМР-де Управленийисыны башчысыны къуллугун болжакъ халда топтургъан И.К.Капушевни буйругуу бла Бахсан муниципальный району Исламий эм Дугубугей элдеринде 22-чи августа итирге 20 сагъатдан башлап КТО режим тохтатылганды.

КъМР-де оператив штаб.

Аз сѣз бла кѣп зат айтхан оюн

TV-ны бла радиону келир-ыйыкъгъа программалары

2 бет

3-4 бетле

